

17. november 2025

Høringssvar fra NHO Reiseliv – forslag om å fjerne programfaget *Reiseliv og språk*

NHO Reiseliv viser til Utdanningsdirektoratets (Udir) forslag om å fjerne programfaget *Reiseliv og språk* fra tilbudsstrukturen på studieforberedende utdanningsprogrammer, og takker for muligheten til å gi innspill på forslaget.

NHO Reiseliv er tilknyttet Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO), og vi arbeider for å sikre våre medlemmer arbeidsvilkår og utviklingsmuligheter som styrker reiselivsnæringen, herunder kompetanseheving blant egne medlemmer. Vi er den største arbeidsgiver- og næringsorganisasjonen for reiselivet i Norge med nærmere 4.000 medlemsbedrifter.

Vårt hovedmoment til Udir, er at **Reiseliv og språk må beholdes**. Faget gir relevant og etterspurt kompetanse, støtter opp under nasjonale eksportmål og bidrar til at flere elever får øynene opp for en framtidsrettet og bærekraftig næring. Vi oppfordrer derfor Utdanningsdirektoratet til å videreutvikle faget i samarbeid med næringen, fremfor å fjerne det.

Reiselivet er en nasjonal satsing

Med unntak av årene med pandemi har norsk reiselivsnæring vært gjennom en kraftig vekstperiode. Analyser og prognoser peker på økende etterspørsel etter bærekraftige opplevelser, høy kvalitet og profesjonell vertskapstjeneste. Reiselivsnæringen er i dag Norges femte største eksportnæring, og næringen har også fått status som nasjonal eksportnæring fra regjeringen gjennom eksportreformen "Hele Norge eksporterer". Dette gir store muligheter for norsk reiseliv, men også et betydelig behov for kvalifisert arbeidskraft. I NHOs undersøkelse Kompetansebarometeret svarer nærmere seks av ti medlemmer i NHO Reiseliv at de har et udekket kompetansebehov. Dette er en tydelig indikasjon på at næringen allerede mangler arbeidskraft med relevant bakgrunn og fagkunnskap – og behovet vil øke i årene som kommer. For å møte denne veksten trengs det relevante utdanningstilbud – også i videregående skole.

Programfaget *Reiseliv og språk* gir elevene innsikt i bransjen, praktisk anvendelse av språk og forståelse for gjestekommunikasjon og kultur – utover det faget Markedsføring og ledelse gir, som Udir argumenterer med. Videre gir faget kunnskap om reiselivets aktører, vertskapsrollen, kundeopplevelser, bærekraftig drift, sesongvariasjoner og internasjonal kommunikasjon – alle sentrale kompetanseområder i næringen. Denne innsikten er avgjørende for å bygge profesjonelle og konkurransedyktige virksomheter i norsk reiseliv. Der faget tilbys har man dessuten etablert godt samarbeid mellom skole og næringsliv.

Elevtallene er økende

Udir viser til lave og fallende elevtall som begrunnelse for å fjerne faget. NHO Reiseliv vil understreke at antall elever har økt siden bunnpunktet i 2021/22. Årsaken til økningen er nok sammensatt, men kan bla. skyldes økt synlighet og status for reiselivsnæringen. Etter pandemien har reiselivet blitt løftet frem som en viktig del av norsk økonomi og distriktspolitikk. Dette har bidratt til økt interesse blant unge som ønsker å jobbe i en næring med framtidsmuligheter. Dessuten er det et større fokus på bærekraft og opplevelser. Elever er i økende grad opptatt av meningsfulle jobber, bærekraft og kulturforståelse. Faget *Reiseliv og språk* kombinerer disse temaene på en måte som oppleves både aktuell og inspirerende. Gode lokale partnerskap er også med på å øke interessen for næringen og faget. Mange skoler har utviklet tette samarbeid med lokale reiselivsaktører, som hotell, destinasjonsselskaper og aktivitetsbedrifter. Dette gir elevene praktisk erfaring og viser at faget fører til reelle jobbmuligheter. Å fjerne faget i en oppgangssperiode, vil både være kortsiktig og lite strategisk.

Reiseliv og språk tilbyr dessuten en relevant inngang til næringen for elever som ikke velger det yrkesfaglige utdanningsprogrammet Salg, service og reiseliv.

Faget gir verdifull innsikt for elever som ønsker videre studier innen språk, kultur, økonomi eller internasjonal virksomhet – og bidrar til å bygge bro mellom studieforbereidende utdanning og praktisk næringsliv.

Smale fag kan ha stor samfunnsverdi

Udir peker på utfordringer med små fagmiljøer, eksamensutvikling og tilgang på læremidler. Disse utfordringene anerkjenner vi, men de er ikke unike for *Reiseliv og språk*. Flere fag med lave elevtall – som enkelte språkfag og realfag opprettholdes fordi de har stor samfunnsverdi og er strategisk viktige. Reiseliv og språk bør vurderes på samme måte. Reiselivet er en næring som skaper arbeidsplasser og verdiskaping i hele landet, ofte i distriktene der alternative næringer er få. Selv om faget kan ha relativt få elever, har det høy samfunnsrelevans og stor ringvirkning. Å opprettholde slike fag handler ikke bare om elevtall her og nå, men om å sikre at skolen gjenspeiler bredden i norsk arbeidsliv og bygger kompetanse for fremtiden.

Med hilsen
NHO Reiseliv